

Galerie wint van fotografe

Door onze kunstreductie

AMSTERDAM, 11 MAART. Fotografe Hellen van Meene heeft in 2001 haar samenwerking met de Amsterdamse galeriehouder Paul Andriessse beëindigd zonder inachtneming van een opzegtermijn en moet hem daarom 38.000 euro schadevergoeding betalen. Dat heeft de Amsterdamse kantonrechter gisteren beslist.

Uitgangspunt van de claim was de zogenoemde Japan-serie, een reeks foto's die Van Meene in 2000 had gemaakt en waar ook twee buitenlandse galleries belangstelling voor hadden. De fotografen en haar galeriehouder konden het niet eens worden over de verdeling van het aantal edities per galerie. Van Meene stopte daarop de samenwerking. Andriessse vond dat zij een opzegtermijn van vier maanden in acht had moeten nemen en daagde haar voor de rechter.

De galeriehouder, die zich beroept op de agentuurovereenkomst, meent dat hij in die periode van vier maanden drie edities van de serie had kunnen verkopen en dat hij bovendien recht heeft op tien procent over de verkoop door andere galleries. De rechter gaf hem hierin gelijk. Van Meene dient de misgelopen inkomsten, een bedrag van ruim zesentwintigduizend euro, te vergoeden. Daarnaast is ze Andriessse een goodwillvergoeding van twaalfduizend euro schuldig, omdat aannemelijk is gemaakt dat de galeriehouder heeft bijgedragen aan het succes van de fotografe.

Uitspraak goed voor galleries

Galleries hebben recht op goodwill na investeringen in hun kunstenaars, heeft de rechter besloten. Dat vraagt om standaardisering van contracten.

Door onze redacteur

SANDRA SMALLENBURG

ROTTERDAM, 11 MAART. Het is in Nederland niet eerder voorgekomen dat een galeriehouder een rechtszaak aanspande tegen een van zijn kunstenaars. De zaak Andriessse-Van Meene heeft daarom een voorbeeldfunctie.

Gisteren bepaalde de rechter dat de samenwerking tussen galeriehouder Andriessse en fotografe Van Meene opgevat kan worden als een agentuurovereenkomst. Volgens de rechtbank was „voldoende vast komen te staan dat Andriessse van eind 1998 tot medio 2001 werk van Van Meene verkocht en haar daarvoor bemiddelingskosten in rekening bracht”. Die overeenkomst is door de fotografe onrechtmatig opgezegd.

Mr. Matthijs Kaaks, advocaat van Paul Andriessse, noemt het vonnis een principiële uitspraak. „Deze uitspraak is belangrijk voor het galeriewezen. Hellen van Meene had haar samenwerking met de galerie onverwachts opgezegd. De rechter heeft nu bepaald dat dat niet zomaar kan. Het gaat hier om een galerie die investeert in een kunstenaar, hem of haar op een internationaal podium zet. Maar zodra die kunstenaar doorbreekt, wordt de positie van de galerie

zwak. De kunstenaar kan overlopen naar een buitenlandse galerie. Dat de rechter de relatie tussen kunstenaar en galerie nu heeft gekwalificeerd als agentuurovereenkomst maakt de positie van galeriehouders sterker.”

„Een galerie is geen warenhuis waar je in en uit kunt lopen”, vindt ook Ingrid Janssen, die als voorzitter van de Nederlandse Galerie Associatie (NGA) al langer pleit voor een professionelere bedrijfsvoering van het galeriewezen. Leden kunnen vanaf de website van de NGA modelcontracten downloaden.

Bert Holvast, directeur van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen, hoopt dat dergelijke contracten in de toekomst standaard gebruikt gaan worden door galleries, zodat onnodige conflicten als die tussen Andriessse en Van Meene voorkomen kunnen worden. De uitspraak van de rechter noemt hij 'treurig'. „De prijs voor het maken van slordige zakelijke afspraken tussen galeriehouder en kunstenaar dreigt nu eenzijdig door de kunstenaar te moeten worden betaald, terwijl beide partijen hiervoor verantwoordelijk zijn.”

Hellen van Meene geeft toe dat ze, als piepjonge kunstenaar, onwetend in zee is gegaan met Andriessse. „Als je net bent afgestudeerd, ben je allang blij dat iemand je werk wil verkopen. Dat ik binnen die agentuurovereenkomst nu wordt gezien als de sterke partij, is de omgekeerde wereld. Als iemand mij had gewezen op een opzegtermijn had ik mij daar natuurlijk aan gehouden. Nu word ik gestraft voor iets dat ik niet wist.”